

Wpływ właściwości gleb na rozmieszczenie populacji inwazyjnej tawuły kutnerowatej (*Spiraea tomentosa* L.) w Borach Dolnośląskich

Blanka Wiatrowska*, Władysław Danielewicz, Mirosław Nowiński, Kacper Lechowicz

Katedra Botaniki i Siedliskoznawstwa Leśnego, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, ul. Wojska Polskiego 71 D, 60-625 Poznań, e-mail: *blankawiatrowska@up.poznan.pl

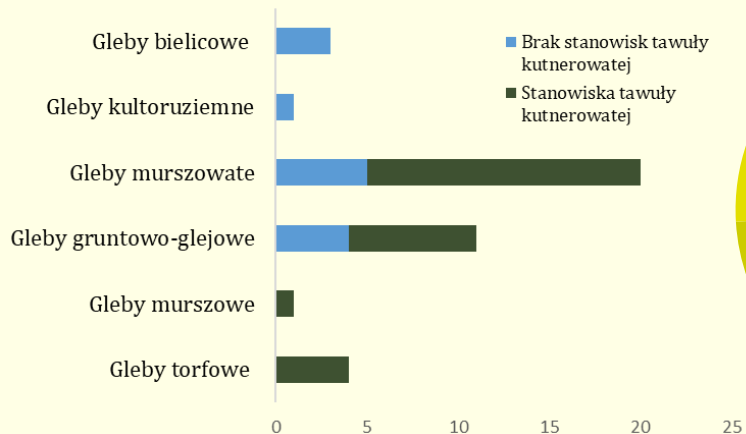
Wstęp: Tawuła kutnerowata (*Spiraea tomentosa* L.) jest krzewem naturalnie występującym w Ameryce Północnej. W Europie doszło do jego zadomowienia i obecnie krzew uznawany jest za inwazyjny w Belgii, Danii, Szwecji, Niemczech i w Polsce, gdzie jego populacje obserwowane są w zbiorowiskach naturalnych i półnaturalnych. W Polsce znane są trzy ośrodki występowania *S. tomentosa*: Bory Dolnośląskie, Bory Niemodlińskie i Puszcza Drawska.

Cel: Wskazanie właściwości gleb wpływających na rozmieszczenia populacje *S. tomentosa* w Borach Dolnośląskich.

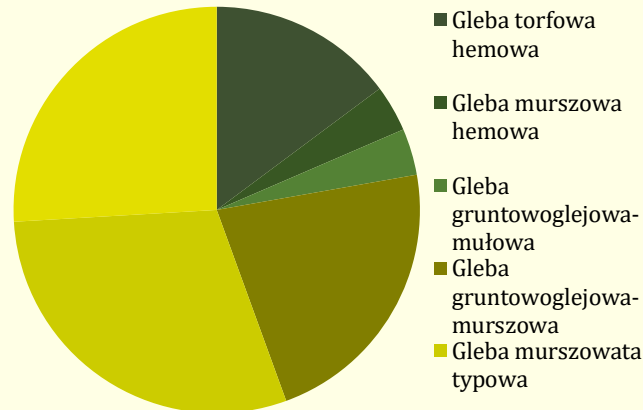
Metody: Badania przeprowadzono w Borach Dolnośląskich na 15 transektach przebiegających przez tereny zajęte przez *S. tomentosa* i wolne od populacji krzewu. Wzdłuż transektów wykopano 40 profili glebowych. Na każdym z transektów jeden profil wykonano w na siedliskach, na których stwierdzono liczne okazy rośliny, a dominującym typem struktury przestrzennej jej populacji była struktura łańcowa, a drugi na siedlisku, na którym *S. tomentosa* nie została stwierdzona. Profile miały długość 1 m, szerokość 60 cm i zmienną głębokość – około 1 m, uzależnioną od poziomu wód gruntowych. W każdym z nich zidentyfikowano i opisano poziomy i warstwy glebowe, a następnie określano ich miąższość, głębokość zalegania i skład granulometryczny.

Wyniki: Stwierdzono, że gleby, na których występuje tawuła kutnerowata w Borach Dolnośląskich należą do trzech rzędów, czterech typów i sześciu podtypów. Do inwazji *S. tomentosa* dochodzi na glebach organicznych (rząd gleb organicznych, typ gleb torfowych, podtyp gleb torfowych hemowych i typ gleb murszowych, podtyp murszowo hemowych), mineralno-organicznych (rząd gleb glejoziemnych, typ gleb gruntowo-glejowych, podtyp gruntowoglejowo-mułowych i gruntowoglejowych-murszowych) i mineralnych (rząd gleb czarnoziemnych, typ gleb murszowatych, podtyp gleb murszastych i murszowatych typowych).

Częstość występowania tawuły kutnerowatej na glebach należących do różnych typów w Borach Dolnośląskich

Podtypy gleb zasiedlanych przez tawułę kutnerowatą w Borach Dolnośląskich

Wnioski:

- Utwory na których rozprzestrzenia się krzew w Borach Dolnośląskich charakteryzują się dużą zawartością materii organicznej w powierzchniowych poziomach genetycznych i wyraźnie zaznaczającym się wpływem wody, która w istotny sposób kształtuje ich właściwości.
- Wtórne populacje *S. tomentosa* wykształcają się na siedliskach podlegających zaburzeniom, np. wywołanych wahaniami poziomu wód gruntowych lub procesom prowadzącym do akumulacji lub tlenowego rozkładu i humifikacji materii organicznej.

